

Saulėta, diena 75°, naktį 60.
Saulė teka 5:41, leidžiasi 8:13

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
139 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Liepos-July 29 d., 1972 m.

Kaina 15c

178

PREZIDENTAS PRAŠO NEPRAILGINTI KARO

KINIJA PRIPAŽINO LIN PIAO SAMOKSLĄ PRIEŠ MAO IR JO ŽUVIMĄ

PEKINAS. — Kinijos partijos pirmininkas Mao Tse Tungas pirmą kartą atidengė žinią, kuri gaudė formoje vakaruose jau buvo žinoma, kad jo buvęs draugas ir numatytas įpėdinis, gynybos ministeris, maršalas Lin Piao užsimusė lėktuve, bėgdamas iš Kinijos po nesėkmingo bandymo perimti Kinijos valdžią ir įsteigti karinę diktatūrą. Mao papasakojo apie tą nepavykusį perversmą Ceylono premjeri Bandaranaike ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriui Schumanui, kada jie lankėsi Pekine. Vakar Kinijos ambasada Alžire irgi oficialiai patvirtino žinią, kad Lin Piao žuvo lėktuvo nelaimėje, bėgdamas į Sovietų Sąjungą.

Mao pasakojimu, Lin Piao sugebėjo įvesti į valdžios įstaigas daug savo šalininkų. Įsistiprėjęs, jis susikirto su vyriausybės nariais dėl daugelio klausimų vidaus ir užsienio politikoje. Jis buvęs priešingas santykių su JAV pagerinimui ir komunistų partijos perorganizavimui, kuriame jis įžiūrėjęs grėsmę armijos dominavimui Kinijos provincijų tvarkyme.

Kinijos partijos dokumentas iš sausio 13 d. irgi jau pasiekė vakarus. Dokumente smulkiai aprašomas Lin Piao perversmo organizavimas. Su Lin Piao buvęs ir Chen Po Ta, buvęs Mao sekretorius. Prie sukilėlių prisidėjęs armijos štabo viršininkas, aviacijos vadas ir laivyno politinis komisaras. Buvo įvelta Lin Piao žmona ir sūnus. Sukilėliai tikėjosi ir sovietų paramos. Slaptuose samokslininkų susirašinėjimuose Mao Tse Tungas vadinamas kodu — "B-52". Jis vadinamas nauju kinų imperatoriumi, kurio net sūnus iš proto išėjo dėl tėvo kaltės. Visi buvę Mao draugai esą dingę ar kalėjimuose. Dėl to atėjus laikas išvaduoti Kiniją nuo Mao.

Dokumentas neskelbia, kaip samokslas buvo išaiškintas tik tiek, kad samokslininkai, pasieję karo aviacijos lėktuvą bėgo į Sovietų Sąjungą, bet lėktuvas nukrito ar buvo numuštas virš Mongolijos, kur žuvo 9 asmenys, jų tarpe Lin Piao.

Uostų unija nebaigė streiko

LONDONAS. — Nors Britanijos vyriausybė nusileido uni-joms ir paleido 5 suimtus uostų darbininkų vadus, uostų unija streiko dar neatšaukė, bet toliau streikuoja. Kitos unijos sugrįžo į darbą ir vyriausia vadovybė atšaukė pirmadienį numatytą generalinį streiką, tačiau uostų darbininkai, jų tarybai nubalsavus 38-28 balsais, 18-kai susilaikius, nutarė tęsti streiką, kol nebus išspręsti visi uostų darbininkams svarbūs klausimai.

Vyriausybės ir uni-jų centro atstovai veda su uostų uni-jos vadais derybas. Vadaai norėtų streiką užbaigti, tačiau nariai, dar pikti dėl kelių darbininkų suėmimo, nenori su vyriausybe kooperuotis.

◆ Pentagono žvalgyba pastebėjo, kad sovietai iš Egipto išveža savo geriausius ginklus, kuriuos ten naudojo tik rusų įgulos. Išvežami ir Mig-23 lėktuvai, kuriais egiptiečiai dar neskradė.

◆ Kubietis, Detroito mechanikas, buvo nurykęs į Kubą, iš kur su laivu parsivežė 13 pabėgėlių, jų tarpe savo tėvą ir motiną. Ši gelbėjimo kelionė truko 13 dienų.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Senatorius Allen Ellender mirė su-laukęs 81 m. Jis nuo 1937 m. buvo perrenkamas Louisianoje ir buvo senato pirmininku, trečiu iš eilės kandidatu į JAV prezidento vietą. Vakar senatas išrinko Mississippi sen. Eastland savo pirmininku.

LUCCA. — Italijoje posėdžia-vančios Prancūzijos prezidentas Pompidou su Italijos prezidentu Leone ir premjeru Andreotti.

SAIGONAS. — Praėjusią savaitę P. Vietname žuvo 10 JAV kareivių ir 9 buvo sužeisti. Pietų Vietnamas neteko 630 užmuš-tais ir 2,373 sužeistais.

WASHINGTONAS. — Penki žinomi amerikiečiai, ispanų kilmės, endosavo prezidentą Nixoną ir ragino visus ispanų kilmės Amerikos piliečius balsuoti už jį. Nurodomi geri prezidento santykiai su Meksikos vyriausybe, naujos programos Puerto Ricos salai ir kubiečių pabėgėlių globojimas.

PRAGA. — Čekoslovakijoje už veiklą prieš valdžią nuteistas Jan Sabata, buvusio Moravijos komunistų sekretoriaus sū-nus. Jis gavo du su puse metų kalėjimo.

WASHINGTONAS. — Amerikos užsienio prekyba ir birželio mėn. turėjo deficitą — 590 mil. dol.

Fischeris laimi

REYKJAVIKAS. — Ameri-kietis šachmatų genijus Fischeris atstūnė pasaulio čempionato partiją su čempionu Boris Spasskiu lengvai išlošė po 37 ėjimų. Ekspertai sako, kad Spasskis galėjęs pasiduoti jau po 17 ėjimų, nes jo pozicija tuo metu buvo beviltinga. Rezultatas varžybose yra 5-3 Fischerio naudai. Jis turi gauti dar septinis su puse taško ir taps čempionu. Spaskiui reikia 9, kad pasilaikytų čempiono titulą.

Fischeris šią partiją pradėjo P-QB4 — nuo karalienės rikio per du langelius. Kaip statistika rodo, Fischeris šį ėjimą turėjęs yra panaudojęs tik vieną kartą, prieš rusų didmeisterį Lev Polugajevskį prieš dvejus metus. Tada partija buvo baig-ta lygiomis.

Spasskis šioje partijoje po kiekvieno netikėto Fischerio ėjimo labai ilgai galvojo ir jam lai-ko partijai baigti buvo likę tik 15 min. Fischeris žaidė su Spasskiu, kaip katė su pele.

Pabrėžtina, kad Fischeris lei-do šią partiją filmuoti ABC ka-meroms. Charakteringa, kad iš keturių sovietų korespondentų Islandijoje trys jau išvyko na-mo, palikdami vieną.

Eleanor McGovern
Ponia McGovern, demokratų kandidato į prezidentus žmona, svajoja, kad neblogai būtų persikraustyti iš nedidelio P. Dakotos miestelio į Baltuosius Rūmus.

Daugiau narkotikų iš Pietryčių Azijos

WASHINGTONAS. — Vyriausybės narkotikų agentūra pripažino, kad narkotikų kiekis, kuris į Ameriką ateina iš Pietryčių Azijos, yra didesnis, negu anksčiau buvo galvota. Dar neseniai kongrese kalbėjęs Nelson Gross pareiškė, jog iš Pietryčių Azijos įplaukia tik 5 ar 10% vi-šų Amerikoje sunaudojamų nar-kotikų. Dabar prieita išvados, kad tas nušimtis yra didesnis.

Narkotikų biuras sako, kad heroino ar morfino siuntimas į JAV yra organizuojamas dau-giausia kiniečių bizniierių, gyvenančių Laose, Tailandijoje ir Hong Konge. Nemažai heroino atgabeną kinų laivų jūreiviai, kurie pabėga iš laivų Amerikoje. Heroinu jie užmoka savo pri-glaudėjams, darbo parūpinto-jams Amerikoje. Per paskutinius metus iš laivų pabėgančių kinų skaičius Amerikoje ir Kanadoje gerokai padidėjo. Balandžio 7 d. buvo suimti 8 kinai, daugelis turėjo heroino. Balandžio 11 su-imti 7 kinai, iš viso turėjo 11 svarų heroino.

Heroinas iš Azijos įplaukia Amerikon per Seattle, Portland, New Orleans, Baltimore ir Philadelphia uostus. Šmugelis vyksta San Francisco, New York, Miami ir Vancouverio uostuose.

Daugiau kareivių į Šiaurinę Airiją

LONDONAS. — Britanija atsiuntė į Šiaurės Airiją dar 4,000 kareivių ir dabar ten turi re-mokinių skaičių — 21,000. Prieš teroristus bus griebiamasi griežtesnių žygių ir katalikų rajonai bus krciami, ieškant teroristų ir jų ginklų sandėlių.

Belfasto centre sprogo kelios bombos. Protestantų rajone ras-tas vieno vyro lavonas. Du ka-talikai buvo rasti degančiame au-tomobilyje negyvi.

Vyksta ieškoti "nusikaltimų"

MASKVA. — Buvęs demokra-tų valdžios vabalystės prokuro-ras Ramsey Clark atvyko į Mas-kvą, iš kur jis skris į Hanojų. Jis yra narys tarptautinės gru-pės, kuri ištirs, ar tikrai Ame-rikos lakūnai bombarduoja Š. Vietnamo upių pylimus ir už-tvankas. Neabejojama, kad gru-pė, pasivadinus "Tarptautine Komisija Tirti Amerikos Nusikaltimams Indokinijoje", suras naujų kaltinimų.

Šioje grupėje yra, be Ramsey Clark, dar penki asmenys. Jie išbūs Š. Vietname dvi savaites. Komisijoje yra ir sovietų gydy-toja Inn Kolešnikava. Tos komi-sijos centras yra Stokholme, Švedijoje.

Egiptas nenori jokių derybų

KAIRAS. — Egipto preziden-tas Sadatas atmetė Izraelio premjerės Meir pasiūlymus pradėti derybas dėl taikos. Jis pa-reiškė, kad Egiptas negali derė-tis, kol jo žemės yra okupuotos. Ar Amerika derėjosi su japonais po Pearl Harbor puolimo? — klausė savo kalboje Sadatas. Derybos su Izraeliu esamose ap-linkybose reikėtų Egipto pasi-davimą ir pralaimėjimo pripa-žinimą, ko Egiptas niekada ne-darys, pabrėžė Sadatas.

Egipto spauda, irgi, nerodo didesnio dėmesio premjerės Gol-dos Meir pasiūlymams "ieško-ti naujų kelių". Egipto "Gazet-te", leidžiamas anglų kalba, sa-ko, kad negalima kalbėti apie ly-gybę Meir pareiškė, kad rei-ktų susitikti "lygus su lygiu, kada Izraelis sėdi arabų žemė-se. Kur čia lygybė, kada ir Iz-raelio ir Amerikos pareiškimas, Izraelio karo mašina taip gink-luojama, kad jos pajėgumas bū-tų aukštesnis už visų arabų ša-lių, kartu paėmus, sako "Gazet-te".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Britanijos uostų darbinin-kams streikuojant, prancūzai ir italai uostų darbininkai atsisa-kė iškrauti ar pakrauti laivus, plaukiančius iš Britanijos ar į ją.

◆ Buvęs prezidentas Johnso-nas buvo išleistas iš ligoninės ir sugrįžo į savo ūkį.

◆ Argentinoje mergina, tero-ristų grupės narė, nušovė polici-ninką. Neramumai prasidėjo ar-gentiniečiams minint 20 metų sukaktį nuo Eva Peron mirties.

◆ Pentagono žiniomis, Vene-cuela užsakė Prancūzijoje moder-nių ginklų už 60 milijonų dolenų. Vidutinio dydžio prancūzų tankai esą greitesni už ameri-kietiškus. Pernai Pietų Ameri-kos valstybės ginklų pirkė už 900 mil. dol. Iš tos sumos tik 130 mil. dol. teko Amerikai. Du treč-daliai ginklų užsakymų teko Prancūzijai.

◆ Iš komunistinių šalių atėju-si žinia sako, kad sovietai šiom dienom pradės naują didesnę er-dvės skridimą.

◆ Trys Čikagos laikraščių re-daktorai rugsėjo mėn. važiuos į komunistinę Kiniją su 22 ame-rikiečių delegacija. Iš Čikagos ten vyksta Sun Times, Chicago Tribune ir negrų Daily Defen-der redaktoriai.

◆ P. Vietname, Mekongo del-toje žuvo amerikietis patarejas Rudolph Kaiser, užpueltas Viet Congo grupės, išbuvęs Vietname virš 10 metų.

◆ Hanojaus žinių agentūra pagyrė sen. McGovern politiką Vietnamo atžvilgiu. Jo laimėji-mas demokratų konvencijoje ro-das, kad Amerikoje vyrauja Mc-Governo nuomonė.

◆ Dr. Kazys Bobelis, Alto pir-mininkas, ketvirtadienio naktį grįžo iš Washingtono. Jam teko gana ilgai išsikalbėti su Respu-blikonų partijos pirmininku sen. Dole ir respublikonų partijos platformos apklausinėjimų tvarkytoju, kongreso atstovu Peter-son. Sen. Dole patvarkė, kad platformos komitetui praneši-mas apie Lietuvos reikalus padarys Dr. Bobelis ir Dr. Genys. Jiems buvo paskirtas laikas rug-piūčio mėnesio viduryje.

◆ Washingtono liepos 28 d. Rayburn salėje įvyko Bendro Baltijos Komiteto suruoštas priė-mimas, kuriame dalyvavo 44 kongreso atstovai ir Valstybės Departamento pareigūnai. Jų tarpe buvo p. Baker, Rytų Euro-pos Departamento direktorius ir Martin. Buvo paminėta Lietu-va, Latvijos ir Estijos nepri-klausomybės pripažinimo Ame-rikoje 50 metų sukaktis.

Romas Kalanta, kurio fotografiją pirmi išspausdino italų laikraščiai. Jo didvyriška savijudybė už Lietu-vos laisvę atkreipė pasaulio dėmesį į rusų pavergtą Lietuvą.

"MŪSŲ KARINĖ JĖGA GALĖTŲ BAIGTI Š. VIETNAMĄ PER VIENĄ POPIETĘ"

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas ketvirtadienį tu-rėjo netikėtą spaudos konferenciją, kurioje gynė savo politiką Vietname ir prašė karo kritikų kongrese ir krašte nesukelti Hanojaus vadams "nepagrįstų vilčių". Įvairūs reikalavimai tuoj už-baigti karo veiksmus tik atneša priešui sąmyšį ir gali prailginti patį karą. Kalbėdamas apie gerai organizuotą komunistų propa-gandą apie "pylimų bombardavimą" prezidentas paminėjo ir JT sekretoriaus pavarde, sakydamas, kad "naivūs" žmonės tiki prie-šo propagandai, kad Amerikos lakūnai tyčia daužo upių užtvankas.

Dvi didelės demokratų klaidos

WASHINGTONAS. — Sen. Eagletonas, iki šiol mažai žino-mas senatorius iš Missouri, staig-a labai pagarsėjo, kai demokra-tų partija jį pasirinko kandida-tu į viceprezidentus. Sensaciją sukėlė jo prisipažinimas, kad jis net trim atvejais gydėsi psichi-atrinėje ligoninėje. Užvakar žur-nalistas Andersonas paskelbė, kad Eagletonas kelis kart buvo policijos suimtas už vairavimą automobilio girtame stovyje.

Sen. Eagletonas paneigia, kad jis kada būtų buvęs suimtas.

Patikimi stebėtojai šioje de-mokratų kandidato istorijoje išžiūri dvi nepataisomas klaidas. Viena yra ta, kad sen. McGovern, ieškodamas sau partnerio atei-nančiuose rinkimuose, neišnagi-rinėjo visų Eagletono gerųjų ir blogųjų pusių, pasirinko jį ne-apgalvojęs klausimo, kuris yra labai svarbus — ar Eagletonas pasirošęs užimtį, jei reikėtų. Amerikos prezidento vieta.

Antra demokratų klaida ta, kad Eagletonas pats nepapasa-kojo savo sveikatos istorijos Mc-Govern nui, kada tas jį kvietė bū-ti kandidatu į viceprezidentus. Šios dvi klaidos demokratų par-tijai pakenks rinkimuose, jei Eagletonas nepasitrauks iš kan-didato vietos.

Sovietai didina savo karo laivyną

LONDONAS. — Britanijoje leidžiamas "Jane's Fighting Ships" raportas, kurį kasmet paruošia jūrų laivynų žinovai, iškelia nepaprastą Sovietų Są-jungos karo laivų statybos pro-gramą. Sovietų laivynas jau ta-po "imperiniu laivynu", išsi-skleidusiu po visus pasaulio van-denyus. Jokia kita šalis, jei ir stengtųsi, negalėtų pasivyti so-vietų povandeninių laivų skai-čiaus.

Raportas skelbia, kad sovietai turi 95 branduoline energija va-romus povandeninius laivus ir 313 dyzelinių laivų, kada Ame-rika iš viso turi 130, iš jų 41 su atominėmis raketomis. Kada Amerika stato didelius laivus, sovietai stato mažesnius, tačiau panašaus pajėgumo, kaip didieji.

Šalia didelio skaičiaus povan-deninių laivų, sovietų karo lai-vynas turi du helikopterių ne-šiotojus, 15 kreiserių, ginkluotų paprastais artilerijos pabū-klais ir 12 kreiserių, ginkluotų raketomis, 35 raketinius naikin-tuvus ir 66 naikintuvus su se-novieskais ginklais, 130 fregatų, 258 palydos laivus, 330 minų gaudytojų, 200 torpedlaivų, 145 raketinius greitlaivius ir tiks-tančius pagalbinį laivų. Be di-delių skaičių, sovietų laivai pa-sižymi ir modernumu, nes jie neseniai statyti.

Prezidentas pabrėžė, kad Ame-rikos politika buvo ir yra ne-daužyti civilinių taikinių. Šis susivaldymas turėtų gauti pa-gyrimą, o ne puolimą. Jei Ame-rika tikrai norėtų pulti pylimus, "mes juos pašalintumėm per sa-vaite", pareiškė prezidentas. "Mes nenaudojame savo didelės galios, kuri galėtų šiaurės Viet-namą užbaigti per vieną popie-tę", pasakė prezidentas.

Toliau prezidentas pareiškė nuomonę, kad reikėtų užbaigti naudoti dvigubą mastelį sau ir priešui. Jungtinių Tautų sekre-torius, pasigriebęs prieš išpi-ruotą propagandą, puolė Ame-rikos bombardavimus. Niekada nei vieno žodžio nebuvo pasaky-ta apie komunistų bombardavi-mus civilinių taikinių Pietų Vietname. Ambasadoriaus Bun-kerio žiniomis, P. Vietname apie 45,000 civilių žuvo arba buvo sužeisti nuo šiaurės Vietnamo įvaziųjų pradžių, balandžio 1 d. Zuvisių skaičius siekia 15,000, benamių padaryta 860,000 žmo-nių. Neturėkime dvigubų hipokritiškų standartų, kalbėjo pre-zidentas. Amerikos susivaldy-mas, jos nuosaikimas, kurio nei jokia didžioji galybė nėra parodžiusi istorijoje, šiame kare yra svarbiausia jo žymė. Mes ir to-liau būsim nuosaikūs, pasakė prezidentas Nixonas.

Atsakydamas į klausimus, prezidentas pareiškė, kad šiaurės Vietnamo propaganda siekia su "pylimų bombardavimu" nu-kreipti dėmesį nuo savo barba-riškos invazijos, nuo visų tarp-tautinės teisės nuostatų laužy-mo karo belaisvių traktavime. Jei vyriausybė paklaustų rekomendacijų tuoj baigti karą, šiaurės Vietnamas tuoj perimtų Pietų Vietnamą ir mažiausiai milijona vietnamiečių būtų pasmerkti sunaikinimui, visi tie, kurie kovojo prieš šiaurės Vietnamo bandymą nukariauti P. Vietna-mą.

Amerika derybose su Hano-jumi buvo labai lanksti visuose klausimuose, išskyrus vieną — reikalavimas, kad Amerika pa-darytu, ko negali padaryti patys komunistai — pastatyti Pietų Vietname komunistinę vyriausy-bę. Toks veiksmas būtų nemo-ralumo zenitas, kalbėjo prezi-dentas, nes jis pasmerktų 17 mi-lijonų vietnamiečių kraujo vo-niai, kuri sektų.

Tie, kurie sako "užbaikime karą", iš tiesų siūlo "prailginti karą". Derybose Amerika pada-rė labai gerų karo baigimui pasiūlymų, tačiau priešas girdi kongrese balsų: "Mes jums duo-sime, ko jūs norite, kodėl nepa-laukti?"

◆ Monte Carlo teismas svars-to fotografo skundą prieš Frank Sinatra. Šis griebė iš fotografo ju kamerą ir įmetė ją į jūrą.

◆ Britanijoje iš kalėjimo bu-vo paleisti penki uostų darbinin-kų unijos veikėjai ir darbininkai metė streiką.

JONAS A. ŠARKUS, PH. D.

KAS ČIA DABAR DAROSI?

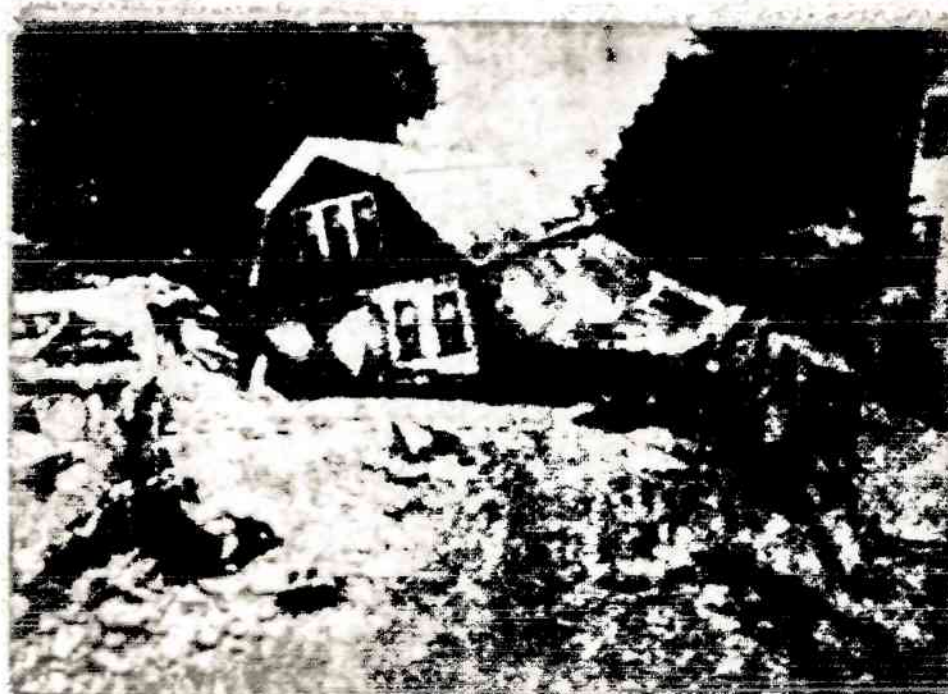
— Paskutiniu savo rašiniu įšokai visai be reikalo ne į savo sritį. Iki šiol paliesdavai įvairias kolaborantines linkmes ir užkulius. Skaitytojai ir tikisi tai rasti po šia antrašte, — pareiškė man vienas Naujienu skaitytojas ir bendradarbis.

Prieš keletą metų kai kurie vakariečių rašytojai ir net neapdairūs politikieriai, vis svajodami apie abipusį sąsitarimą kapitalizmo ir komunizmo, pradėjo čiuoti Pier Ginto "Rytmečio" melodijomis apie Sovietų įmonių

posūkius link laisvės ir kapitalizmo. Tas žinias kartojo kaip kurie lietuviai laikraščiai. Pagrindo tam davė 1965 m. išleisti nauji patvarkymai Sovietijos gamyklų vadovams ir planuotojams. Tai ir pažiūrėkime iš artėjančių gamyklų vadovų, planuotojų ir tas gamyklas, vadovus, planuotojus ir naujuosius paviršutiniškus stebėtojus ir galvojančius pagal užkulius kurdami naujų politikierių klaidas.

Visa Sovietų gamyba, prekyba bei patarnavimai seniau ir dabar yra centralizuotai planuojami ir kontroliuojami — skiriamas žaliavas, darbo jėgą bei priemones numatomai bei užplanuotai produkcijai. Valdžia pagal planą skiria kapitalą, numato amortizaciją ir nustato griežtą gaminių kokybę ir kiekybę bei pakeitimų teises žaliavų įsigijimui gaminiui išleisti, be jokių teisinių dirbantiesiems į gaunamą pelną. Valstybės bankai kontroliuoja gamyklų pinigines apykaitas, kurios turi derintis pagal duotus planus. Su jais prasišlenkiant teikianč trumpalaikius kreditus kai yra vykdomi valdžios propaguojami gamybos kėlimai virš normų prieš komunistines šventes. Po tokių švenčių ir spartuoliško darbo, centrinės planavimo įstaigos patiekdavo sekantiems periodui aukščiausio darbo našumo, taupiausios žaliavų įsigijos ir didžiausios produkcijos išiešos planus, nekreipiant dėmesio, kad tai produkcijai buvo panaudotos visos esamos atsargos. Čia ir prasidėdavo darbininkų ir vadovybės nelaimės. Jos baigdavosi sabotažo pakaltinimais, pažeminimais ir kalėjimu. Planuotojai, rūpindamiesi produkcija, dažnai pamiršdavo apie žaliavas ir jų laiku pristatymą. Dažnai atvejais spartuoliškai pagamintos prekės nepataisomai sugėdavo dėl sandėliavimo ir transportacijos negalimumų. Todėl atsargūs įmonių vedėjai pradėjo išleisti tik užplanuotą gaminių kiekį sudarydami neužplanuotą žaliavų atsargą tikslu palaikyti nuolatinumą darbe ir užtikrinti savo laisvę bei egzistenciją kartu mažinant spartuoliško darbo paklaidas gaminiuose. Veik visose įmonėse atsirado skirtumai tarp užplanuotos ir tikrumoje sekančios produkcijos. Vis pasitaikant,

mi ir kontroliuojami — skiriamas žaliavas, darbo jėgą bei priemones numatomai bei užplanuotai produkcijai. Valdžia pagal planą skiria kapitalą, numato amortizaciją ir nustato griežtą gaminių kokybę ir kiekybę bei pakeitimų teises žaliavų įsigijimui gaminiui išleisti, be jokių teisinių dirbantiesiems į gaunamą pelną. Valstybės bankai kontroliuoja gamyklų pinigines apykaitas, kurios turi derintis pagal duotus planus. Su jais prasišlenkiant teikianč trumpalaikius kreditus kai yra vykdomi valdžios propaguojami gamybos kėlimai virš normų prieš komunistines šventes. Po tokių švenčių ir spartuoliško darbo, centrinės planavimo įstaigos patiekdavo sekantiems periodui aukščiausio darbo našumo, taupiausios žaliavų įsigijos ir didžiausios produkcijos išiešos planus, nekreipiant dėmesio, kad tai produkcijai buvo panaudotos visos esamos atsargos. Čia ir prasidėdavo darbininkų ir vadovybės nelaimės. Jos baigdavosi sabotažo pakaltinimais, pažeminimais ir kalėjimu. Planuotojai, rūpindamiesi produkcija, dažnai pamiršdavo apie žaliavas ir jų laiku pristatymą. Dažnai atvejais spartuoliškai pagamintos prekės nepataisomai sugėdavo dėl sandėliavimo ir transportacijos negalimumų. Todėl atsargūs įmonių vedėjai pradėjo išleisti tik užplanuotą gaminių kiekį sudarydami neužplanuotą žaliavų atsargą tikslu palaikyti nuolatinumą darbe ir užtikrinti savo laisvę bei egzistenciją kartu mažinant spartuoliško darbo paklaidas gaminiuose. Veik visose įmonėse atsirado skirtumai tarp užplanuotos ir tikrumoje sekančios produkcijos. Vis pasitaikant,

Vaidelyje matomas vienas iš tūkstančių namų Wyoming Slenyje, Pensilvanijoje, audros ir potvynių sunaikintų praėjo birželio mėn. Tarp benamiai likusių tūkstančių žmonių yra šimtai lietuvių šeimų, kurių daugelis yra susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai. SLA Direktorių Taryba susisiekė su įvairiomis įstaigomis gauti pašalpos nelaimingiesiems žmonėms. Jungtinių Valstijų prezidentas federalinei pagalbai paskyrė tris milijonus dolerių. (Tėvynė Nr. 15)

kad žaliavos ateina už kelių mėnesių ar net visų metų, vedėjai pradėjo rūpintis jomis artimoje aplinkoje perkant, pasikeičiant ar skolinantis. Ne vienas jų dėl tos sveikos iniciatyvos yra skaudžiai nukentėjęs, kol centrinių įstaigų planavimo bei priežiūros biurokratai pradėjo suprasti sunkią padėtį daugeliu atvejų privačiai užgirdami gamybos rezultatus ir privačią iniciatyvą, be kurios planai ir įmonė būtų katastrofoje.

Tas aplinkybės Sovietų vyriausybė tik ribotai įteisino 1965 metais išleisti bendrais potvarkiais, gaisrindami, kad Sovietų sistema turi įjungti įmonių vedėjų iniciatyvą į produkcijos kėlimo ir kainų sumažinimo išlojimus su pareiga pranešti valdžiai apie visus atsitikimus. Bet įmonių vedėjai ir darbininkai iš senos patirties gerai žino, kad jų pastangos vedė ir tebevedė kėlimą darbo normų taip pat į buvusius asmeniškus pavojus, jų neišpildant vien dėl sovietinės sistemos netvarkingo teikimuose ir transportacijoje. Tik teisė turėti žaliavų atsargą atpalaidavo juos nuo nuolatinės baimės, bet kartu padidino neprodukcinę go darbo jėgą ir išlaidas biurokratiniam susirašinėjimui apie medžiagų kaitą, kuri vistic turi derintis su planais, o ne su pasiūlos-paklausos ar pelno principais.

Svarbiausia, kad iš tų visų pastangų ir iniciatyvos darbininkas tik pralaimi. Jam užkraunama daugiau darbo už tą patį atlyginimą, o krautuvėse tebedominuoja tik neturintys paklausos prekės. Todėl 1965 m. reforma buvo padaryta tik pagerinti arba patobulinti esamą sistemą valdžios naudai ribotai legalizuojant vedėjų veiksmus sistemos nepajėgumo atvejais, o ne tą sistemą keičiant. Yra jau pasitaikę atvejų, kad už per didelę iniciatyvą vedėjai buvo nubausiti, nežiūrint gerų rezultatų. Senas rusiškas, pilnas cinizmo posakis — valdžia geriau žino — ten tebegalioja ir yra virš įstatymų bei niekad neįgyvendintos propagandinės konstitucijos. Todėl kalbėti apie pasikeitimus sovietų ekonomijoje yra tokia pat nesamone, kaip tikėti, kad įvairaus plauko bendradarbiautojai ir tikty su sovietais statytojai turėtų įtakos į laisvėjimą, visai pamirštant žmonių pasipriešinimus komunizmui nuo pat jo pradžių. e

Lietuvoje deginant laisvės kovotojams ir tą ugnimi skelbiant pasauliui pavojų, bendradarbiautojams bei tiltų statytojams dūmai graužia ne širdis, bet tik akis ir gerklės. Jie dabar vengia viešos veiklos, kaip jau ne kartą vengė atidėliodami niekines studijas bei paskaitas dėl jiems nepalankių įvykių Lietuvoje. Praeis laikas ir jie pradės vėl laiptoti ant stalų ir lipti, griauti bendras organizacijas, kilnodami "vienybės" vėliavas.

SKAITYK LAŠOJE
NAUJIENAS
— TIK TIK TIK —
Lietuviai laipiai ir parduoda
ir praplauna tikrai per
NAUJIENAS

Literatūros konkursas

JAV LB švietimo Taryba jau prieš kelis mėnesius yra paskelbusi konkursą parašyti jaunimui tinkamą literatūrinį veikalą (romaną, novelę, apysaką). Veikalas turi būti ne trumpesnis kaip 150 mašinėlė rašytų puslapių ir tinkamas dabartiniam mūsų jaunimui (paaugliams). Laimėtojai skiriami 1,000 dol. premija. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vo-

ras Velykis padėti dukrelei Veltai prirengti laidotuviams. Palikė dideliame nuliūzime dukrelę, anukę ir giminės. Reikiu dukrelei, anukei, giminėms giliai užuojautą. Zvalgas

kelį įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, siųsti šiuo adresu: J. Vaisnys, 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636. Rankraščiams įteikti terminas — šių metų gruodžio mėn. 31 diena. Konkurso vertinimo komisijos pirmininku pakviestas Henrikas Nagys, kuris Montrealyje sudarys komisiją. Premijuoto veikalą spausdinimu pasirūpins švietimo Taryba, o su nepremijuotų, bet spausdintinų veikalų autorių bus tariamasi atskirai leidimo ir spausdinimo klausimais. JAV LB švietimo Taryba

• Tas, kas niekina mokslą, žus per savo paties nemoksliskumą. W. Skotas

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE". — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNIRIJE

ROCKFORD, ILL.

Mirė Elzbieta Vaitkus Chicagoj

Gimė ir augo Latvijoje. Rygoje, pasiturinčio tėvo inžinieriaus dukrelė, atvyko į Ameriką būdama jauna lietuvaitė, apsigyveno Chicagoje. Susipažino su jaunu Kvedaru ir sukūrė šeimyninį gyvenimą, užaugino dukrelę Veltą. Gražiai sekėsi jiems, įsigijo gražius namus. Pagaliau netikėtai mirtis suardė jų gyvenimą. Kvedaras mirė, Elzbieta pasiliko našlė. Kaip velionė Elzbieta paveldėjo Vaitkaus vardą nutylėsiu, nežinau.

Rockfordo Petras Alinauskas, Naujienu skaitytojas, jaunas dienas praleido Latvijoje, Rygoje, kur su Elzbieta turėjo artimą pažintį, patarė, kad praneščiau per Naujienas apie Elzbieta mirtį, kad sužinotų jos draugai pažįstami. Tankiai Petras su žmona laikydavo, kai buvo sveika ir kai sunkiai sirgo, bet gavo liūdną žinią, kad Elzbieta Vaitkus Chicagoj mirė. Tuojau išvažiavo su žmona Stela ir Pet-

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5%

on investment account

6%

mokama dviejų metų certifikatams, Mažiausia \$5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.

Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

Prašome aplankyti naują mūsų namą.

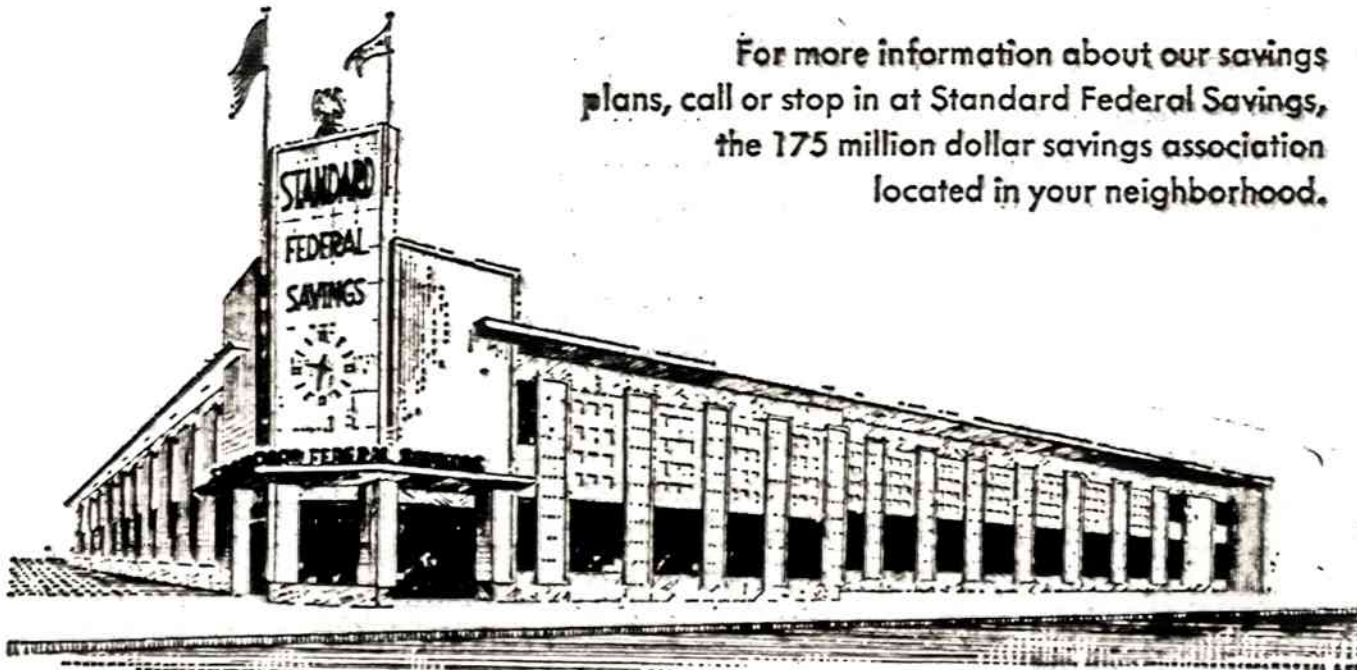
VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienį 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

EARN MORE... MORE OFTEN

For the individual with \$5000 or more who wants the insured safety and stability a savings account and the maximum rate of return... investing in a Standard Federal Certificate Account makes sense! The interest rate is 6% per annum, and Standard Federal compounds the interest daily to yield an annual return of 6.18% when left to compound. Interest is paid monthly or quarterly, as you prefer. This certificate matures in two years.

If you have \$1000 to invest in a certificate, Standard Federal pays you a big 5-3/4% per annum with a 1 year maturity.

For more information about our savings plans, call or stop in at Standard Federal Savings, the 175 million dollar savings association located in your neighborhood.

6%

Savings Certificate 2 Year Maturity \$5000 Or More

5 3/4%

Savings Certificate 1 Year Maturity \$1000 Or More

INTEREST COMPOUNDED DAILY—PAID MONTHLY

Receive interest check automatically monthly or quarterly, or accumulate for higher yield.

ASSETS OVER \$175,000,000 • RESERVES OVER \$14,900,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 8 p.m. Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

Sekmadienį, liepos 30 dieną,

BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PACIUS MODERNIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

DOLERIS IR TARPTAUTINĖ PINIGŲ REFORMA

Prezidento Nixono praeityje dažnai atsiskaitydavo doleris. 15 metų rugpjūčio mėn. 15 dieną paskelbtas Jungtinių Amerikos Valstybių atsiskaitymas nuo Bretton Wood 1945 metų susitarimo keisti kitų kraštų centrinių bankų laikomus popierinius dolerius į aukso suardę visą tarptautinę pinigų atsiskaitymo sistemą. Per 27 metus tarptautiniai prekybos ir mokėjimų atsiskaitymai buvo išlyginami auksu arba doleriais, kurie buvo laikomi lygiavertę auksui, santykiu \$35.00 = vienas auksas uncijai. Net komunistiniai kraštai tarpusavyje

ADOLFAS BALICNAS

susitarimo. Amerikos vyriausybė aiškino, kad jos auksas atsargoms sumažėjus nuo 24 milijonų 1956 metų ligi 10 milijonų ji turėjusi sustabdyti dolerių keitimą į auksą.

Buvo taip pat aiškinama, kad dolerio vertė, iš tikrųjų, pagrįsta ne tiek auksu, kaip Jungtinių Amerikos Valstybių ekonominiu pajėgumu, jos pramonės ir žemės ūkio gamyba. Po ilgų derybų 1971 m. gruodžio mėn. 18 d. Smithsonian Institute, Vašingtone buvo pasirašytas naujas susitarimas tarptautiniams pinigų atsiskaitymams tvarkyti. Amerika sutiko nuvertinti dolerį 8,7%. Viena auksa uncija buvo prilyginta \$38.00. Buvo naujai nustatyti tarp įvairių valiutų santykiai, imant pagrindu jau nuvertintą dolerį. Tačiau Amerika dabar nedavė pasižadėjimo keisti popierinius dolerius į auksą.

Buvo galvota, kad nuvertinus dolerį, Amerikos prekės užsienyje pasidarys pigesnės, užsienis pradės daugiau pirkti Amerikos prekių ir tuo būdu užsienyje esantieji doleriai pradės grįžti į Ameriką. Užsieniečių gi prekės pasidarys brangesnės ir Amerika jų pirsianti mažiau. Tačiau to neįvyko. Priešingai, užsieniečiai pradėjo dar daugiau grįžti savo prekes į Ameriką, o Amerikos doleriai dar daugiau pradėjo plaukti į užsienį.

Veikiant naujam Smithsonian susitarimui Amerika per pirmuosius šiu metų šešis mėnesius susilaukė didžiausią savo istorijoje prekybos balanso deficitą, siekiantį 2 milijonus dolerių. Taip pat nepasitaisė ir mokėjimų balanso deficitas. Daugiau Amerikos do-

LIETUVIŲ MENAS
(iš Balzeko muziejaus foto archyvo)

leris išplaukė į užsienį, nei grįžo namo.

Tarptautinę pinigų rinką ypač sukomplikavo birželio pabaigoje Anglų vyriausybės atsimetimas nuo neseniai pasirašytos Vašingtone sutarties, išlaikyti tarp atskirų kraštų valiutų nustatytus santykius (paritetus). Anglų svarui pradėjus kristi pinigų rinkoje, anglų vyriausybė atsisakė palaikyti jo kursą ir leido jo vertei kristi žemiau leistinos ribos (4%). Mat, jei kurio krašto pinigą pradeda kristi rinkoje, vyriausybė, dažniausiai centrinis bankas, pradeda supirkinėti savo valiutą, mokėdamas kitų kraštų pinigais, pav. doleriais arba panaudodama savo auksą rezervus.

Anglai to nepadarė. Anglams leidus jų svarui svyruoti arba kaip bankininkai sako plaukinti, tai ir kiti Europos kraštai bandė atsimesti nuo Smithsonian Institute pasirašyto susitarimo ir leisti valiutų kursams laisvai svyruoti.

Šių nuotaikų įtakoje buvo ir vėl pradėtas puolimas prieš dolerį. Galvota, kad ir doleris bus priverstas pasekti anglų svaro pavyzdį. Vieną dieną Vokietijų Bundesbankas turėjo priimti ir iškeisti 2 milijonus dolerių. Paskubomis sušaukti dešimties finansiniai pajėgiausių kraštų finansų ministrai ir centrinių bankų valdytojai aptarė dėl savo svoro kritimo susidariusią padėtį nesutiko atsakyti sutartų tarp valstybinių valiutų peritėtų ir nutarė ir toliau laikytis Smithsonian susitarimo.

Tvirtas valiutų santykių nustatymas yra ypač svarbus Europos kraštams, Europos Ekonominės Bendruomenės nariams. Leidus valiutų kursams svyruoti, gali sugriūti taip sėkmingai veikianti Europos Ekonominė Bendruomenė. Už tvirtų tarp valiutų santykių nustatymą ypač griežtai pasisakė Prancūzijos vyriausybė, Europos Ekonominės Bendruomenės iniciatorė ir veikliausias jos narys. Įvykęs susitarimas, atrodo, laikinai pašalino tarptautinę pinigų krizę.

Tačiau vis tiek lieka neišspręstas pastovios ir nuolatinės tarptautinės pinigų sistemos įvedimas, kuris pakeistų buvusią auksu ir doleriu pagrįstą sistemą. Yra daug pasiūlymų ir projektų.

Kai kas europiečių siūlo įvesti bendrą, visai Europai vieną valiutą, kuri atstotų dolerį, tačiau atskirų kraštų vyriausybės nesutinka atsisakyti savo suvereninės teisės turėti savo pinigų. Tam ypač priešinga Prancūzija. Jau keli metai Tarptautiniame Pinigų Fonde (International Monetary Fund) veikia, t. y., specialios mokėjimo priemonės (Special Drawing Rights) arba popieriniai auksas, tačiau plačiu mastu šias priemones varžyti atsisakoma. Iš ligiolinių nuolat vedamų derybų atrodo, kad ima daug laiko, kol bus pravesta visiems kraštams priimtina tarptautinė pinigų atsiskaitymo reforma. Doleris ir auksas

ir toliau šiuo tarpu bus naudojamas tarptautiniams santykiams išlyginti.

Lieka neišspręstas dolerių, esančių užsienyje, likimas. Kad sulaikytų tolimesni dolerių plaukimą į Vokietiją, vokiečių centrinis bankas Bundesbank vedė visą eilę suvaržymų. Vokiečių bankai nebeprima iš užsieniečių dolerinių depozitų be specialaus valdžios leidimo. Šveicarai vedė specialų 2% mokestį ant visų užsieniečių dolerinių depozitų. Daugelis Europos kraštų finansininkų galvoja kad tarptautinių pinigų atsiskaitymą galima sutvarkyti tik Amerikai vėl sugrįžus prie popierinių dolerių keitimo į auksą, gal tik pakeliant auksą kainą.

Siūloma, kad JAV Iždas išpirtų visus užsienyje esančius dolerius, išduodamas procentus nešančius paskolos lankštus ir per ilgesnį metų skaičių apmokėdamas tuos lankštus auksu. Tačiau Amerikos finansų ekspertai nurodo, kad tarptautinių pinigų atsiskaitymo sistemai nustatyti reikia kartu sutvarkyti tarpvalstybinius prekybos santykius. Norint garantuoti laisvą valiutų keitimą ir kapitalų judėjimą, turi būti garantuotas ir laisvas prekių judėjimas tarp valstybių. Daugelis Europos kraštų ir taip pat Japonija praktikuoja įvairiausių importo suvaržymų Amerikos prekėms. Todėl švietimuose kraštuose susikaupia dideli kiekiai dolerių, kurie esant normalioms prekybos santykiams būtų išleisti perkant Amerikos gaminius.

Amerikos gaminiams pasaulieje yra didžiausia paklausa, nes visų kraštų gyventojai siekia Amerikos gyvenimo standarto, tačiau tų kraštų vyriausybės suranda visokių priemonių varžyti Amerikos gaminių įvežimą. Laisvo valiutų keitimo ir laisvos prekybos klausimai neišsprendami apjungti ir tik abu juos išsprendus galės būti grąžinta tarptautinių pinigų atsiskaitymo sistemoje tvarka. Tačiau šiuo metu neatrodo, kad visi kraštai būtų pasiruošę panaikinti esamus prekybos suvaržymus, todėl ir greito tarptautinės piniginės reformos klausimo išsprendimo nesitikima.

DR. J. ŠLICPO MOTIVA

Mano motina įgraudeno, įsigijus mokslo, užstoti vargšus nuo išnaudotojų; pats vargšas būdamas, visu atsidavimu vykdžiau motinos išmintingą įsakymą, neatsižvelgdamas, ar išnaudotojams patinka, ar ne.

(Dr. Jonas Šliūpas apie save)

Yra manoma, kad malda "Tėve mūsų" ir lietuvių kalba yra išvertęs Jogaila.

Jeigu kitas pavilioja tavo žmoną, nesigailėk jo — taip jam, bestijai, ir reikia! (iš šluotos)

Pasitaiko, kad ir po skrybėlės kepurės neverta galva slepiasi.

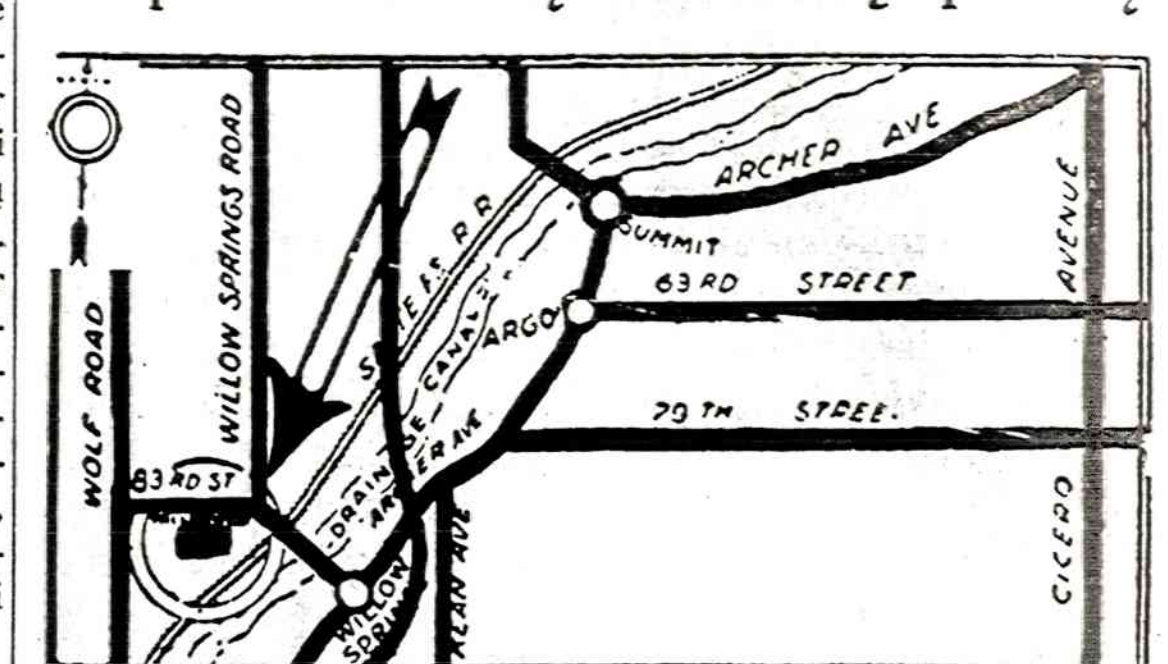
SPECIALŲS BUSAI I NAUJIENU PIKNIKĄ

Sekmadienį, liepos 30 dieną, specialūs SUB. TR. busai veš čikagiečius į "Naujienu" Pikniką. Lygiai 11:00 valandą ryto busai paims žmones nuo "Naujienu" (18-tos ir Halsted gatvių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeport ties Lietuvių Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuvažiuoti. Vėliau jis važiuos Archer Avenue. Sustos ties Archer ir Western, Archer ir California. Pasuks į California Ave. Sustos ties California ir 43rd St., California ir 55 St., California ir 63rd St., California ir 71st St., o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow Springs ir Bučo Sodą, kur bus piknikas.

Lygiai 1 val. po pietų išvažiuos antras busas. Vietoj California Ave., jis važiuos S. Western Ave. Western Avenue sustos prie 43-cios, 47-tos, 55-tos, 63-cios, 69-tos ir 71-mos, o vėliau važiuos 71-ma, sustodamas prie California ir Kedzie.

Iš pikniko busai išvažiuos 5:00 ir 6:00 valandą vakaro. Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$2.50.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENU pikniką

Liepos 30 d. NAUJIENU piknikas įvyks Bučo sode, kuris yra prie German Church Road, 83-cios gatvės tase. Bučo sodas yra tarp Willow Springs kelio ir Wolf Road.

Taigi visi keliai, kurie veda prie 83-cios ir Willow Springs Road sankryžų, veda tiesiai į NAUJIENU pikniką.

Iš 18-os kolonijos, Bridgeport, Brighton Parko ir kitų miestų apylinkių kolonijų geriausia yra paimti Archer Road, kuris vėliau vadinasi US 4-A ir važiuoti iki Willow Springs miestelio. Tena reikia pasukti į dešinę, pervažiuoti du tiltus, einančius per Chicago kanalą ir Desplaines River ir pasukti į kairę esantį Bučo sodą, vadinamą Willow West Picnic Grounds.

Kas važiuoja iš šiaurinės arba vakarinės Chicago dalies, tai tiems geriausia naudotis Willow Springs arba Wolf Road. Abu šie keliai nuveda tiesiai iki German Church Road.

Iš Marquette Parko važiuojantieji gali naudoti 79-tą kelią, 87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jie turi pasiekti Wenthworth Road, pervažiuoti jau suminėtus kanalus, pasiekti German Church Road ir įvažiuoti į Bučo sodą.

Kviečiame visus čikagiečius atvykti į NAUJIENU rengiamą pikniką. Komisija Piknikui Ruošti

5% HIGH RATES

PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

6%

PER ANNUM
\$5000 or more
certificates
2 year min.

PAID QUARTERLY AT BRIGHTON

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632

TEL.: LA 3-8248
(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

5³/₄%

PER ANNUM
\$1000 or more
certificates
1 year min.

5¹/₂%

PER ANNUM
Investment
Bonus
certificates

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE Two Year Maturity	5³/₄% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 One Year Maturity	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

5¹/₄%

PER ANNUM
SHORT TERM
3 OR 6 MONTH TERM
Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir Jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

Bet kokiais finansiniais reikalais kreipkitės į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE. TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.	5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

DR. ANNA BALIONAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
SPRITAIKO AKINIUS
2853 W. 63rd STREET
Ofisio telefonas: PROspect 5-3229
Residencijos telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
suo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepias skambinti 674-8012

Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadien. otis uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPOMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEmlack 4-5849
Residencijos telefonas: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais, tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MU 3-0001.

Rez.: GI 8-0873

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVES
Telefonas: WA 5-2670
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofisio telefonas: HE 4-1818 arba RE 7-9708
Residencijos telefonas: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien., ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien., ir seš-
tadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEMBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 71st STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2000
Naujos rez. telefonas: 448-9545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisio telefonas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8276
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisio telefonas: 2662 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadien., antradien., trečiad.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
tadien. 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisio telefonas: HEmlack 4-2123
Residencijos telefonas: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos, skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatliepias, tai telefonu GI 8-6195.

P. SREMS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEKISTAS
Aparatai - Protektai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arth. Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5064

JŪRŲ SKAUTŲ ISTORIJA

Siemiet sukako 50 m., kai į-
teigtas pirmasis jūrų skautų vie-
netas Lietuvoje. Tad sukakties
proga žvilgtelėti į praeitį ir
susipažinti su jūrų skautų
veikla.

Pirmąją vandens skautų L. K.
Algimanto draugovę Kaune su-
organizavo broliai Jurgėlos (Jur-
gelevičiai), 1922 m. kovo 12 d.
Pirmuoju draugininku buvo Ju-
lius Jurgėla, o valčių vadais Ja-
ruševičius, Dainauskas, Voje-
vodskis, Labanauskas ir Mošins-
kis. Įsikūrusius jūrų skautus
medžiagiskai ir moraliai rėmė
Kauno Jachtklubas. 1923 m. da-
lis vadų dalyvavo Klaipėdos at-
vadavime. Jūrų skautai dalyva-
vo Lietuvos Jūrininkų s-gos ir
L. Moterų Tautiniam Laivynui
Remti S-gos veikloje. Suorgani-
zavo pirmąją Lietuvos vandens
sporto šventę, valčių rungtynes
ir pirmąją Lietuvos mokyklinio
jaunimo ekskursiją į užsienį.
Taip per trumpą laiką j. skautai
pasizymėję gerais darbais, teik-
dami pagalbą nukentėjusiems nuo
potvynių ir gelbėdami žmones iš
pavojų. Už parodytą veiklą
Jachtklubas apdovanojo draugo-
vę gražia vėliava. Pirmaisiais j.
skautų gyvavimo metais daug
paramos ir prielankumo parodė
gen. V. Nagevičius, gen. T. Dau-

skantas, inž. Skardinekas, Mošins-
kienė ir kiti.

1924 m. Velykų atostogų me-
tu, dar ledams tebeinant, devy-
ni jūrų skautai valtimis "Gul-
be" ir "Ruonių", pirmą kartą to-
kiomis priemonėmis, Nemunu
pasiekė Klaipėdą. Šiai sunkiai ir
pavojingai kelionei vadovavo
skautn. K. Jurgėla ir skiltn. La-
banauskas. Ta proga Klaipėdo-
je buvo sudaryta iš eilės antro-
sios draugovės užuomazga ir
įsteigtas skyrius Budys. Jo va-
du buvo paskirtas Martynas Bra-
kas, vėliau buvęs Prekybos Ins-
tituto lektorius. Tais metais įsi-
steigė nauji jūrų skautų viene-
tai Panevėžy, Mažeikiuose, Kė-
dainiuose ir kiek vėliau Telsiuo-
se, Jurbarko ir Viekšniuose.
Ypač gražią veiklą išvystė Pane-
vėžio vienetas, vadovaujamas
sk. B. Michelevičiaus. Nauji vie-
netai įvairiomis plaukimo prie-
monėmis upeliais ir upėmis ruo-
šė ekskursijas į Rambyną ir
Klaipėdą. Pradžioje jūrų skautai
veikė atskirai ir tik 1926 m. įsi-
jungė į bendrą Skautų Sąjun-
gą.

1926 m. L. Moterų Tautiniam
Laivynui Remti S-ga nupirko
Klaipėdos j. skautams laivą —
23 t. burinį kutę "Malaya". At-
remontuotas laivas gavo vardą
"Budys". Tuo laivu kasmet va-
sara j. skautai ruošdavo kelio-
nes į Daniją, Švediją, Latviją ir
tradicinę Velykų atostogų ke-
lionę į Visbį Gotlando saloje.
Šiuo laivu plaukiodami, įgijo ge-
ros praktikos Didžys, Buntinas,
Plonaitis, Kukutis, Bakūnas ir
k. 1933 m. laivas "Budys" žu-
vo jūros audroje.

1934 m. naujo gyvumo j. jūrų
skautų gyvenimą įnešė prof.
sklt. Kulpaila. Jis pradėjo or-
ganizuoti masinį baidarių plau-
kimą iš Alytaus, Kauno ir kitų
vietovių į pirmąją Jūros Dieną.
Šiame plaukime dalyvavo apie 60
baidarių.

1935 m. Pasaulio Lietuvių
Kongreso metu buvo suorgani-
zuotas masinis baidarių para-
das. Dalyvavo 115 baidarių su
220 sportininkų. O prieš tai dar
buvo suorganizuotas 82 baidarių
plaukimas padėmarakine linija
Nerimi į Kauną.

1936 m. Velykų atostogų me-
tu Klaipėdoje buvo sukvietas
jūrų skautų vadų sąskrydis ir
surošti kursai. Dalyvavo apie
50 vadų, atstovavusių daugiau
kaip 20 atskirų jūrų skautų vie-
netų. Jie grįžę suruošė savo
skautų vienetams įdomias kelio-
nes Lietuvos ežerais ir upėmis
iki jūros. Klaipėdos jūrų skau-
tai vasaros metu atliko nemažą
kelionių į Juodkrantę, Nidą, Pa-
langą ir kitur. Su "Budžiu I"
iš trijų tų vasarą įvykusių jach-
tų regatų laimėjo du kartus
pirmąsias ir vieną antrąją vie-
tą. Gavo brangias Klaipėdos

krasto gubernatoriaus Kurkaus-
ko, Uostų direkcijos pirm. inž.
Šližio ir kitų dovanas. Iš viso
1936 m. jūrų skautai įvairio-
mis plaukimo priemonėmis Lie-
tuvos vandenimis padarė apie
10,000 km vandens kelio.

Buriuotojų Sąjunga atidarius
Buriavimo mokyklą, didesnę pu-
sę jos auklėtinių buvo taip pat
jūrų skautai.

1936 m. pradžioje Kaune prie
studentų draugovės buvo įkur-
ta pirmoji jūrų skautų Birutės
valtis. Ją suorganizavo K.
Chmieliauskaitė ir H. Lorencai-
tė. Vėliau buvo įsteigti jūrų
skautų vienetai ir kitose Lie-
tuvos vietose.

1937 m. jūrų skautų vadai bu-
vo suvažiavę L. Skautų Brolijos
vadų sąskrydžio proga. Pasita-
rimuose buvo nustatytos jubile-
jinių metų darbo gairės.

1937 m. jūrų skautai minėjo
savo gyvavimo 15 m. sukaktį.
Kaune suruoštamė minėjime da-
lyvavo skautų vadovybė ir daug
garbingų svečių. Jūrų skautų va-
du tuomet buvo jūrų ltn. Laba-
nauskas.

1937 m. balandžio 16 d. Susi-
siekimo ministerija Jūrininkys-
tės inspektorium paskyrė ats.
gen. jūrų kpt. T. Daukantą. Jis
buvo geras jūrininkystės žinov-
as, carinės Rusijos laikais ejęs
atsakingas pareigas karo ir pre-
kybos laivynė. Grįžęs į Lietu-
vą, kartu su kitais jūrininkais
suorganizavo Lietuvos Jūrinin-
kų Sąjungą, kuri paskleidė pir-
mąsias mintis apie savojo lai-
vyno steigimą.

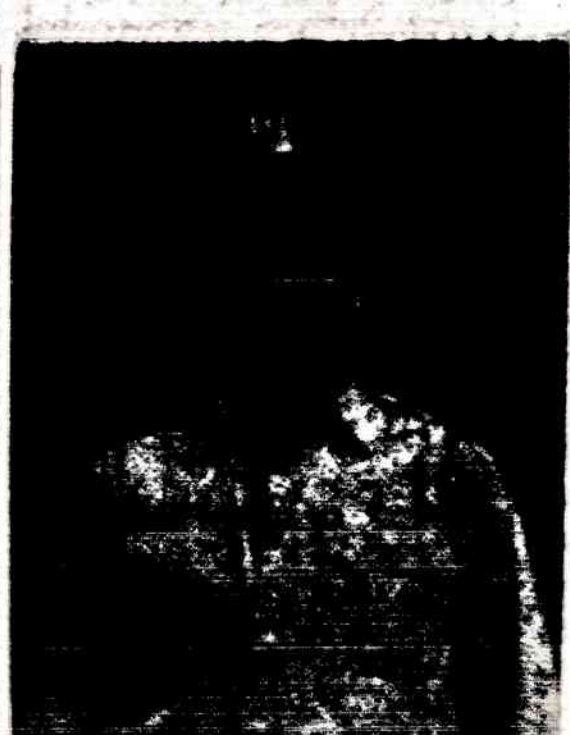
1938 m. balandžio 29 d. Kauno
Mindaugo vienetas persiorgani-
zavo į studentų korporaciją Jū-
rą. Korporacija pasirinko sau
tikslą: Lietuvos įsistiprinimą
jūroje.

1938 m. j. skautai nustatė ju-
biliejinių metų darbo gaires ir
daug prisidėjo prie antrosios
Tautinės Lietuvos Skautų sto-
vyklos suruošimo. Stovykloje j.
skautai turėjo atskirą savo sky-
rių ir vykdė skirtingą programą.
Ypač paskutinę stovyklavimo
naktį apie 11 val. buvo įspūdin-
gas j. skautų pasirodymas. Ne-
mune plaukiojo jūrų skautų lai-
velių flotilė su žiburiais, fake-
lais, raketomis bei spalvingu ug-
nių lietuvi.

1940 m. liepos 20 d. Lietuvos
okupantai komunistai uždarė
Skautų Sąjungą. Visą skautų
turtą nusavino akiplėšos kom-
jaunuoliai ir komunistų auklėti-
niai pionieriai.

Pasibaigus antrajam karui, j.
skautų vienetai buvo atkurti Vo-
kietijoje. Jie ten veikė apie tre-
jis metus. Prasidėjus emigraci-
jai ir užjūrius, j. skautai buvo
atkurti Amerikoje, Kanadoje, Aus-
traliijoje, Argentinoje, Venecu-
loje ir kitur.

Baigiant tenka priminti, kad
didelė dalis Lietuvos laivyno jū-
rininkų pirmuosius plaukiojimo
suolius pradėjo būdami jūrų
skautais. V. Vytenietis

PETRAS SIMONELIS

tvarkys ir prižiūrės automobi-
lių trafiką Naujienų piknike.
Kartu su juo dirbs šie Ameri-
kos Legiono nariai:

George Jonikas
Adam Anderson
Tony Yuknis
Joe Malina, Jr.
Al Kilkus.

Automobilistai galės lengvai
ir saugiai įvažiuoti ir išvažiuoti
iš liepos 30 d. piktiko, jei
klausys trafiko tvarkytojų nu-
rodymų.

NAUJIENŲ PIKNIKO TALKININKAI

Šį sekmadienį, liepos 30-tą
dieną, Bučo Sode vykstančiame
Naujienų piknike dirba šie tal-
kininkai:

1. Juozas Skeivys
2. Juzė Gulbinienė
3. Vincas Mankus
4. K. Rožanskas
5. Ksaveras Kaunas
6. P. Stulga
7. Uršulė Dambrauskienė
8. Josephine Kriščiūnienė
9. V. Dziuvė
10. Pranas Aglinskis
11. Eleonora Lukienė
12. G. Mališauskas
13. A. Stakėnas
14. J. Zagajauskienė

Visus prašome sutartu laiku
būti darbo vietoje.

Komisija Piknikui Ruošti

Ir žemaičiai ir aukštaičiai

Pats būdamas Didž. Lietuvos
žemaitis, suprantama, Mažvy-
das, nesant rašomosios kalbos
tradicijos, ir rašė rėmėsi savo
tarme. Tačiau vis dėlto jis juto
tuo būdu neįtikusias kitų tarmių
žmonėms. Tad juo toliau — ki-
tuose savo raštuose — juo labiau
Mažvydas atmiešia savo kalbą
ir aukštaitiškoms lytimis. Tam
posūkiui didelės reikšmės turė-
jo tai, kad jis ėmė dirbti vaka-
rių aukštaitiškose (Regainėje),
kurioje Maž. Lietuvoje buvo gero-
kai daugiau negu žemaičių. Nuo
grynos žemaitiškios tarmės Maž-
vydą turėjo atitraukti ir būrys
jo bendradarbių aukštaičių.

P. Jonikas (iš Literatūra)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

A. + A. JUOZAPAS RICZKUS

Gyveno 4357 So. Maplewood Ave.

Mirė 1972 m. liepos 27 d., 7:55 val. ryto sulaukęs senatvės. Gimęs
Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 62 metus.

Paliko nuliūdę 2 sūnus — Joseph Jr., marti Tekla ir Raymond,
marti Helen, dukte Victoria Mitnulis, žentas Walter, 6 anūkai, 2 pro-
anūkai, švogeris Paul Petkus, jo žmona Stephanie ir kiti giminės,
draugai bei pažįstami.

Vėlonis buvo vyras senenai mirusios žmonos Mary.
Sestadienį 2 val. popiet kinas bus pašarvotas P. Bieliūno kopy-
čioje, 4348 So. California Ave.
Pirmadienį, liepos 31 d. 8:30 val. ryto bus lydimas iš kopyčios ir
Nekalto Prasidejimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus
laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Juozapo Riczkus giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nulindę lieka:
sūnūs, dukte, giminės.
Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas, Tel. LA 3-3572.

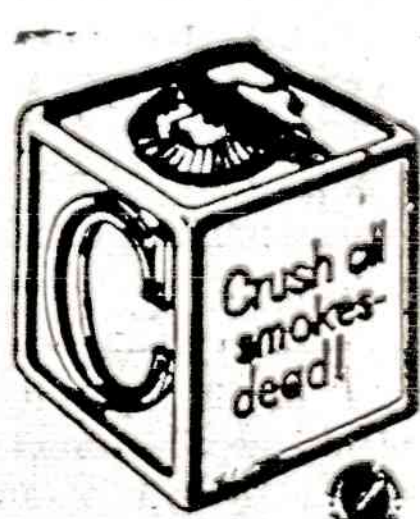
Dr. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Įleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima
nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastų reikia
pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat
galima įsigyti pirmąjį "Atsiminimų ir mintų" tomo
(neįristą) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIENAS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėles ir vainikėliai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 534-1228

GUŽAUSKŲ

GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-8

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius
MAŽEIKAS & EVANS
6645 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DĖNA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MISTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1133-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

TAU VĖL, JAUNOJI LIETUVA! TAU VĖL, LAISVOJI LIETUVA

Lietuvos Generalinės Konsulės J. Daužvardienės žodis
Dariaus — Girėno minėjime, Lithuanian Plaza,
1972. VII. 23, 2 val. p. p.

Minėdama tragiškai užsibaigusį kapitono S. Dariaus ir leitenanto S. Girėno skridimą, po 39 metų pradžios nepriklausomybės atkūrimo periodą, ryžtingai protestuodama prieš mokslų pažangumo laimėjimų, esame linkę užmiršti beprasmišką ir beprasmišką pilno laisvės primityvius jų žygio priesaides. Stebinti milžiniška ypatingai aviacijoje pažangą, mum sunku įsivaizduoti kap. Dariaus ir leitenanto S. Girėno vargingą tiesiog skurdų savo ryžtingo, didvyriško žygio vykdymą. Jų lėktuvai buvo primityvūs šių laikų standartams. Jų resursai dar labiau primityvūs; skridimo finansavimui teko tiesiog ubagauti. Jie žuvo beveik įvykde pasirinktą misiją. Jie tapo didvyriais visais laikais. Jų dedikacijos žodžiai — „... Tau, Jaunoji Lietuva“ — tebeskamba mūsų ausyse, pasilieka gyvi, nors jų pačių nebėra gyvųjų tarpe.

Lietuvos Generalinė Konsulė Juzė Daužvardienė sako kalbą

binga atminimą, pasiryžkim aukotis ir vieningai dirbti Lietuvos išlaisvinimui. Kartokime ir įprasminime tuos skausmingai šauktus žodžius, prasižėmusius iš okupuotos Lietuvos: „Laisvės Lietuvai!“

Kuomet Lietuva vėl bus išlaisvinta, sekdami Dariaus ir Girėno pavyzdžiu, galėsime dedikuoti savo darbus, savo širdis „Tau, vėl Jaunoji Lietuva. Tau, vėl laisvoji Lietuva!“

TRUMPAI

— Povilas P. Dargis, Pittsburgh, Pa., SLA prezidentas, dalyvaus 228 SLA Vyrų kuopos 85 metų minėjime ir ta proga ruošiamam piknike Onos Bruzgulienės sode, Kean Ave., Willow Springs, rugpjūčio 6 dieną.

— Marion ir William Sebastian, Chicago Savings & Loan B-vo direktoriai sulaukė 50 metų laimingo vedybinio gyvenimo sukaktį. Jos proga liepos 16 d. Bendrovės prez. Philomena D. Pakel savo rezidencijoje Chicago Heights išklė šaunias vaišes, kuriose dalyvavo įstaigos tarnautojai ir jubilaitė artimieji. W. B. Sebastian yra ilgametis tos lietuviškos finansinės įstaigos tarnautojas, daug prisidėjęs prie visuomenės gerų santykių su lietuviškomis organizacijomis, visuomenės, spauda ir aplinka.

— Akt. Rūta Lee - Kilmonytė, Hollywood, Calif., dalyvavo vaidinime Chicago's priemiestyje teatre. Ta proga Lietuvos Vydžių organizacijos vadovybė ją pakvietė vaišėms, pokaliams ir draugystei su savais tautiečiais. Sol. Algirdas Brazis yra tos organizacijos Illinois — Indiana apyg. pirmininkas.

— Adv. P. Sulas yra LB Socialinio klubo pirmininkas, Al. Aglinskis — vicepirmininkas, A. Čepulis — sekretorius ir reikalų vedėjas.

— Rokas Šnukas iš Brighton Parko apylinkės praneša, kad Našlių klubo valdyba ir nariai ruošiasi banketui spalio 15 d. Polonia salėje.

— Chicago's garsieji Stock Yards pamažu atgyja. 150 akrų plote, kuriame buvo garsiosios skerdyklos, dabar yra statomos modernios mėsos apdirbimo įmonės. Numatoma, kad apie 1980 metus jose dirbs apie 30,000 darbininkų. Kadaise čia dirbo daug lietuvių, kurie papročiais ir gyvenimu sudarė foną garsiam Upton Sinclair romanui „Džiunglės“. Tas romanas ir jo veikėjai lietuviams turėjo didelės įtakos ir Amerikos pramonę ir darbininkų gerbuvį.

— Peggy V. Davidauskas iš Brighton Parko apylinkės iki šiol buvo žinoma kaip rūpestinga ir socialiai mokinių apsaugos nuo eismo nelaimių pareigūnė prie 32-ros ir Racine Ave. Jaunystėje ji domėjosi plaukimo sportu, bet virš 40 m. nedalyvavo jokiose rungtynėse, nors praktikavosi Evergreen klubo baseinuose. Šį pavasarį ji laimėjo keletą rungtynių taip pat 1-mą vietą Northwestern u-fo pirmenybėse virš 45 m. amžiaus moterų grupėje.

— „NAUJIENOS“ KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICŪLIS

give...
so more will live
HEART FUND

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208 W. 95th St.
GA 4-8654

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

HELP WANTED — FEMALE
Derbininkų Reikia
RELIABLE WOMAN
To clean small Motel in West suburb.
Call 345-4768

HELP WANTED — MALE
Derbininkų Reikia
METAL FABRICATION FOREMAN
Mostly Sheet Metal. Will train to take complete charge of Department.
K. H. HUPPERT CO.
16850 So. State St.
South Holland, Ill. 568-2020

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
LOOP RESTAURANT
CAPACITY 350.
Liquor license. Newly remodeled. Excellent growth potential. By owner. Call in English. 973-4770
Mr. STARK

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBĖS, KAINOS IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro su tvirtinimas ir valymas, Mūrinių, stalių, cemento ir dažytojų darbai. Veikti įkainavimas. Skambinkite dabar
AL. BELEAKUS. TEL. 238-8656

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS miegamasis kambarys vyrui su virtuvės privilegijomis. Tel. GR 6-6497.

AL. IR IGNAS
TAISOME
VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitai ir sąžiningai darbas, kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9523 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

Lietuvių spaustuvė
COMMUNITY INSTANT PRINTERS
Greitai, gražiai ir pigiai spausdina viską. Skambinkite ir sužinokite mūsų prieinamas kainas tel. (312) 778-1970
2951 W. 63 St. — Chicago, Ill. 60629.
KRUMPLIS ir STULPINAS

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. Ashland Ave.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoje)
Pigūs automobilų draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, TEL. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS
Taisome (remedijuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.
SKAMBINTI:
ALEKSUI telef. 927-7186
arba **ROMUI** telef. 927-5680

LIETUVIO
BATŲ TAIKYMO
DIRBUVĖ
4612 So. Paulina St.
(Town of Lake)
Dirba 6 dienas savaitėje. Pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Kitas dienas nuo 9 ryto iki 6 val. vak. Atvežti iš toliau, gaus nuolaidą. Darbas garantuotas.
STASYS ŠAKINIS
TEL.: YArds 7-9107

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI „NAUJIENOSE“ — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTORA]
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

BARGENAS BRIGHTON PARKE
Kreipkitės į mūsų įstaigą dėl to žemesnės kainos 2 butų namo, 5 kambarių su 3 miegamais ir 4 kambarių butas pajamoms. Atskiri šildymai, garazas, labai gera apylinkė. Savininkas isakė greitai parduoti. Būkite apdairūs. Pamatykite tą namą ir duokite savo pasiūlymą. Skambinkite stebukladariui. Skambinkite
MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai. 254-8500

NUOSTABUS 3 BUTŲ
Labai ištaigingas beveik naujas, bet bargo kainos. Reikia tik pasvarstyti. 2 aukštų liuksusinis mūras su 2 liuksus butais po 3 miegamus ir 4 kambarių liuksus butas angliškam beismante, visuose liuksus vanit vonios, puiki spinduliuojanti šiluma, puikus 2 masinų mūro garazas, ir viskas už liuksus žema kainą pirkėjui. Paskubėkite. Eikite prie telefono ir skambinkite stebukladariui. Skambinkite **MICHAEL'S** dabar. Kalbame lietuviškai. 254-8500

MARQUETTE PARKE
arti 69-tos gatvės geras 4 kambarių namas.
Gera proga, pigus.
GLOBE R. E. — PR 8-6916

MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE
savininkas parduoda 2 butų po 4 kambarius modernu mūrinių namų arti 73-čios ir California Ave. Atskiros šildymo sistemos kiekvienam butui. Skambinti 434-5931
arba po 6 val. vak. PR 8-6370

FOR SALE BY OWNER 3 bedroom brick, 1 1/2 bath, kitchen with dining area, full basement partly finished. Built-in oven & range. 2 car garage. Midway vicinity.
Phone LU 2-0094 after 2 P. M.

STORE & 4 APARTMENTS
2914 WEST 63rd ST.
12 years old.
Off street parking.
For sale by owner.
434-2200

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4045 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5988

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SKAITYK IR KITAM PATARR
SKAITYTI DEMOKRATINI
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma, 1 1/2 auto garazas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500.
4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai. 3 automobilių garazas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garazas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanitės, naujas šildymas gazu, 2 auto garazas. \$36,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virtimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKSTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealiu giminingoms šeimoms.
12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garazas. Dideli kambariai, naujai išdėstyti. 64-ta ir Sacramento. \$45,000.
5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garazas. Gražiai aptvertas ir apsidintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

BELLWOOD VICINITY
By owner—9 year brick ranch, 3 bedrooms, full basement, rec. room, 2 baths. Built-in oven & range. Central air. Walk to schools and train. Mid 30's. 544-7864.

GAGE PARKE
Savininkas parduoda gerą vietą prie bažnyčios ir mokyklų 2 butų mūrinių namų su beismantu, 2 masinų garazas. Prie 55-tos ir Washtenaw. Skambinti 436-2793.

SAVININKAS PARDUODA 4 miegamųjų mūrinių bungalov su 1 1/2 vonios, užbaigtu šeimos kamb. Kabinėtinės virtuvės su imontuotomis virimo ir kepimo krosnimis; 2 masinų garazas. \$26,500. Teirautis angliškai. Tel. 261-1547.

KEISKITE PINIGĄ I NAMUS
8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 metų mūras, 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garazas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.
5 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šildymas. Centralinis air-cond. ir įrengtas beismantas. Daug priedų. Garazas. Arti Nabisco. \$29,900.
6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garazas. Gazo šildymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. \$69,900.
8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto namas. 2 vonios. Gazo šildymas. Platus lotas. Naujas garazas. Arti ofiso. — \$20,900.
2 AUKSTŲ MODERNUS ant 50' mūras, liuksus 6 kambarių butas — parketas, air-cond., balkonai ir 2 modernios patalpos — advokatu, inž. ar daktarui. Marquette Parke. \$44,900.
2 AUKSTŲ 2 BUTŲ mūras, platus lotas. Garazas. Arti mūso. \$22,000.
7 KAMBARIŲ MŪRO bungalov, dideli svietės kambariai. Gazo šildymas, air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garazas. Marquette Parke. \$21,900.
TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazu šildymas. e-ražas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500.
PLATUS BIZNO LOTAS prie Marquette Parke. \$10,000.

2 BUTŲ beveik naujas mūras. 2 auto garazas, atskiri gazu šildymai, arti oriso. \$37,500.
10 BUTŲ MŪRAS. apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200
SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SOUTH STATE ST., CHICAGO, ILL. 60604
TEL. WA 2-9354
ir mūsų skyrius:
2618 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629
TEL. WA 5-2466

DVIEJOSE PATOGIOSE VIETOSE

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL. NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasisakaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdas, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivų šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.
Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio — Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"